Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ТРАВНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 8, 1980 No. 106. VOL. LXXXVII.

В НЮ ЙОРКУ ВІДБУЛАСЯ СЕСІЯ ГОЛОВНОЇ РАДИ НАУКОВИХ ТОВАРИСТВ ІМ. ШЕВЧЕНКА

Під час сесії ГРНТШ 22-го березня ц.р. у Ню Йорку. Сидять (зліва) професори: В. Лев, В. Мацьків, В. Кубійович, В. Ленцик і О. Андрушків. Стоять (зліва): П. Стерчо, Я. Падох, Р. Осінчук, М. Богатюк, Ю. Луцишин, Ю. Старосольський і А. Фіголь.

Ню Йорк, Н.Й. (В. Ленцик). — Після семилітньої перерви Головна Рада Наукових Товариств, координуючий і репрезентуючий орган столітнього НТШ, відновила свою діяльність.

Відбуті збори Головної Ради НТШ у році 1978 вибрали новий провід ГРНТШ у такому складі: інж. д-р Володимир Мацьків — президент, д-р Василь Ленцик — генеральний секретар, і д-р Богдан Стебельський — скарбник. Вони творять екзекутиву — президію ГРНТШ. Крім того до Головної Ради НТШ входять з уряду голови крайових НТШ, голови секцій та відпоручники від крайових НТШ за таким ключем: від АНТШ два, від Канадського НТШ один і один від Европейського НТШ.

Розкиненість членства НТШ не сприяє співпраці, однак при добрій волі ці труднощі даються поборотти.

(Закінчення на стор. 3)

У Сарселі помер св.п. проф. д-р О. Кульчицький

Сарсель, Франція. — У середу, 30-го квітня, тут помер на 86-му році життя визначний український науковець з ділянки психології св.п. проф. д-р Олександер Кульчицький.

св.п. проф. д-р О. Кульчицький

Проф. Кульчицький — уродженець Галичини, де й учителював в українських гімназіях після закінчення вищих студій. Після великого їсходу у часи Другої світової війни, перебував якийсь час у Західній Німеччині, а відтак поселився на постійно з дружиною у Сарселі, Франція. Був дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, довголітнім деканом філософічного факультету і ректором Українського Вільного Університету, членом історично-філософічної секції Української Вільної Академії Наук та інших українських і неукраїнських наукових установ. Проф. Кульчицький зокрема цікавився українською академічною молоддю і якийсь час очолював КоДУС. Був автором ряду наукових праць з ділянки психології і характерології в українській, польській, німецькій і французькій мовах.

Похорон відбувся у вівторок, 6-го травня ц.р.

КОРОТКІ ВІСТІ

В Америці

ПРЕЗИДЕНТ ДЖІММІ КАРТЕР НАЙМЕНУВАВ чотирьох сенаторів і чотирьох конгресменів до спеціально ним створеної комісії для переведення студії алкоголізму як небезпечного суспільного явища. Одинадцять осіб з приватного сектора будуть найменовані після затвердження Конгресом фондів на працю комісії, правдоподібно, в сумі 2 мільйони долярів. Одною з причин створення комісії є зростаюче поширення алкоголізму серед молоді. Найменованими законодавцями є: сенатори Гаррісон Вілліямс, Орін Геч, Доналд Рігл і Гордон Гомфрі та конгресмени Тім Картер, Джеймс Мартін, Джон Сайберлінг і Едвард Стек.

ГРУНТОВНА ПЕРЕВІРКА ПАСАЖИРСЬКИХ літаків компанії Пан Амерікен не виявила жадних технічних недомагань у моторах, як у цьому обвинувачував компанію один з її пілотів. Перевірка, що її перевело Федеральне управління керування летунства на доручення Департаменту транспорту, тривала від 3-го до 25-го квітня і її перевело понад 20 інженерів та інспекторів. Перевірку започатковано негайно після того, як капітан Рон Гей заявив, що у моторах літаків типу 747 є технічні вади, які задержують доплив пального. Ці закиди виявились безпідставними, але перевірка продовжуватиметься.

НІЛ ВЕЛЧ, ГОЛОВА НЮЙОРКСЬКОГО ВІДДІЛУ Федерального Бюра Інвестигацій, зрезигнував із того становища, що він його займав протягом 29 років, і пішов на пенсію. Велча підозрівають у тому, що він виявив пресі деякі подробиці інвестигації Бюра відомої під кодом „Абскам", у наслідок якої вісім конгресменів запідозрено у побиранні хабарів. У наслідок виявлення подробиць у пресі, генеральний прокуратор наказав припинити цю інвестигацію аж до перевірки справи.

ВІД ПОНЕДІЛКА, 5-го ТРАВНЯ, ПОЧАВ працювати новий Департамент освіти, який був виділений як окремий кабінет з Департаменту здоров'я, освіти і суспільної допомоги, який тепер матиме назву Департамент здоров'я і обслуги людей. Створення нового Департаменту піднесло їх загальне число до 13-ти. Новий Департамент освіти, що його очолює Шерлі Гафстедлер, затрудняє 17,000 службовців, а його бюджет виносить 14 більйонів долярів. Департамент здоров'я і обслуги людей затрудняє 140,000 працівників, а його бюджет виносить 226 більйонів долярів. Його надалі очолює Патриція Робертс Гарріс.

ПРАВА ЛЮДИНИ БУЛИ ТЕМОЮ НАРАД В ДЕРЖАВНОМУ ДЕПАРТАМЕНТІ

Ню Йорк (Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів). — У вівторок, 29-го квітня, в Державному департаменті ЗСА відбулася нарада неурядових організацій, які займаються правами людини. Нараду зорганізував Відділ прав людини і гуманітарних справ при Державному департаменті на чолі з заступником Державного секретаря Патриції Дарієн. В нараді брали участь 36 організацій, між ними АФЛ-КІО (профспілкова організація), Американська Асоціяція Видавців, Американсько-Жидівський Конгрес, Американці для Демократичної Акції, Міжнародна Амнестія, Центр для Міжнародної Політики, Фрідом Гавс, Американська Гельсінкська Група, Міжнародна Комісія Юристів, Міжнародна Ліга Прав Людини, Адвокатський Комітет для Міжнародних Людських Прав, ПЕН клюб, Національна Академія Наук та інші. Від Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів брав участь член комітету Роман Купчинський.

Нарада почалася ранком і продовжувалася цілий день. Присутні урядовці з Державного департаменту — Патриція Дарієн, її заступники та відповідальні урядовці з різних відділів обмінялися думками про права людини в світі сьогодні, розказали, що Відділ прав людини в Державному департаменті старається зробити, щоб впливати на урядову політику. В нараді про Мадридську конференцію і Гельсінкський заключний акт брав участь заступник американської делегації Макс Кемпелман — адвокат з Вашингтону. На цій нараді Р. Купчинський мав нагоду розмовляти з Кемпелманом і вияснив йому становище Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів до цієї наради, порушив проблему американського консулату в Києві, який був зліквідований американцями цього року, і вияснив, яке велике значення цей консулят мав і може мати для українського народу. Рівнож представник Комітету порушив питання ув'язнених членів Української Гельсінкської Групи та інших гельсінкських груп в СССР, заслання академіка Сахарова, проблему кримських татар. Кемпелман обіцяв, що він готовий мати зустріч з Закордонним Представництвом Української Гельсінкської Групи, щоб обговорити питання Мадридської конференції. Комітет також запропонував, щоб такі консультативні зустрічі відбувалися частіше — бодай два-три рази річно, і цю пропозицію прийнято.

Під час наради представник Комітету мав довші розмови з Патрицією Дарієн та іншими урядовцями з Державного департаменту, як і з представниками присутніх груп, де порушено питання українських та інших політичних в'язнів і що інші групи можуть зробити, щоб їм допомогти.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР І Р. РЕҐЕН НАБЛИЖАЮТЬСЯ ДО КІНЦЕВОЇ ПЕРЕМОГИ

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Президент Джіммі Картер і Роналд Реґен, здобувши переконливі перемоги у правиборах стейтів Індіяна, Північна Каролайна і Теннесі, мають майже запевнену номінацію своїх партій на пост президента ЗСА, не зважаючи на програні у Дистрикті Колюмбія.

Хоча у середу, 7-го травня, тільки частину голосів вдалось обчислити, то у згаданих стейтах президент Картер здобув біля 160 делегатів, а його противник сенатор Едвард Кеннеді — тільки 62. Це збільшило загальне число делегатів, определених президентові Картерові, до 1,306 з потрібних до номінації 1,666. Сен. Кеннеді досі здобув тільки 721 делегата і, щоб добитись номінації, він мусів би здобути дев'ять з кожних десятьох делегатів у майбутніх правиборах. Не диво, отже, що вістря кампанії президента Картера звернулось тепер проти Реґена, як це підтвердив Тім Крафт, заступник голови його виборчого комітету.

Реґен здобув додаткових 108 делегатів у трьох згаданих стейтах, а його противник Джордж Буш здобув усі 14 делегатів у Дистрикті Колюмбія, в якому прізвища Реґена не було на листі кандидатів. Число здобутих Реґеном делегатів зросло до 744, а на номінацію потрібно 998 голосів. Політичні спостерігачі уважають, що перемога Реґена у правиборах його рідного стейту Каліфорнія 3-го червня ц. р. закріпить за ним номінацію Республіканської партії. Буш досі здобув тільки 168 делегатів, але речники його комітету твердять, що він дальше продовжуватиме кампанію. Конгресмен Джон Андерсон здобув у Дистрикті Колюмбія біля 28 відсотків голосів як незалежний делеґат.

Ґріффін Белл очолюватиме делегацію ЗСА на Мадридській конференції

Вашінгтон. — Речники Білого Дому повідомили у понеділок, 5-го травня, що президент Джіммі Картер „тентативно" найменував колишнього генерального прокуратора Ґріффіна Белла на голову американської делегації на другу конференцію для перевірки примінення Гельсінкських угод, яка має відбутися осінню цього року в Мадриді, Еспанія.

Цей вибір президента Картера здивував урядовців Державного департаменту, які уважали, що делегацію повинна очолювати людина з широким дипломатичним досвідом і знанням проблематики Совєтського Союзу та його сателітів, зокрема питання порушень прав людини. Белл, якому 62 роки, є правником по професії та до часу його найменування на становище генерального прокуратора був членом федерального касаційного суду. Під цю пору він веде приватну правничу практику в Атланті.

Речники Білого Дому твердять, що президент Картер раніше звертався до Вілліяма Скрентона, колишнього губернатора Філядельфії і амбасадора ЗСА до Об'єднаних Націй, який, однак, відмовився з уваги на поганий стан здоров'я.

Як відомо, на першій конференції в Белграді, Югославія, в 1977 і 1978 рр. американську делеґацію очолював Артур Голдберг, колишній секретар праці і член Найвищого Суду ЗСА.

В БЕОҐРАДІ ВІДБУДУТЬСЯ ДИПЛОМАТИЧНІ РОЗМОВИ З НАГОДИ ПОХОРОНУ ТІТА

Београд. — На похорон Тіта, який відбудеться в четвер, 8-го травня, зїжджається найвища знать міжнародного політичного життя. З ЗСА прибуде віцепрезидент Мондейл, з Англії прем'єр Марґарет Тачер, з Китаю Гуа Гуофенг, прем'єр і лідер Компартії. Вже після того, як Гуа був в дорозі, з Москви прийшло повідомлення, що Леонід Брежнєв також прибуде. З Брежнєвом приїжджає численніша делегація. Не буде також бракувати цілого ряду европейських прем'єрів та іншої державної знаті.

У зв'язку з тим кружляють поголоски, що з різних боків будуть пороблені спроби дипломатичних розмов. Серед проблем, які ті розмови мали б порушити, називається дві головні: натиск російської делегації і особисто Л. Брежнєва на сучасне югославське керівництво з метою, щоб переконати його до тіснішої співпраці з СССР та спроби зустрічі Брежнєва з Гуофенгом.

З югославського боку реакція на приїзд Брежнєва і його можливі сугестії, стримана й обережна. Югославські керманичі таки просто не вірять у добрі наміри Москви. Як комуністи і колись одні з найближчих співробітників Москви, югославські комуністи пізнали круті шляхи й рафіновані методи російської політики. Росіяни на початок пропонують нібито малі концесії для них: права для совєтських літаків перелітати понад югославську територію, права вживання, а навіть постійної морської бази в югославських портах Адріятику, накінець запрошення югославському урядові вислати свого постійного обсерватора до військової комісії Варшавського Пакту. Всі ті три вимоги неодноразово висувала Москва ще за життя Тіта, одначе він їх завжди рішуче відхиляв, припускають, що тепер Брежнєв знов повторить свої раніші пропозиції.

Прийняття тих московських пропозицій Югославією було б запереченням дотеперішньої югославської політики неопреділення і рівноваги між обидвома фактичними бльоками Захід-Схід. Приїзд Брежнєва є сигналом, що Москва ще більше настирливо, як досі, тепер буде старатися зрушити тую югославську поставу. Дотеперішні заяви нового югославського керівництва вказують, що і цим разом воно відхилить пропозиції Москви.

Коли б відбулася зустріч Гуа з Брежнєвим, то це вже само по собі було б своєрідним виломом з дотеперішньої ситуації. Москва, не зважаючи на різні формальні заяви, зовсім не приховує своєї глибокої ворожости до сучасного китайського режиму й до Китаю взагалі. Сучасний Китай зв'язує Москві руки. Вона змушена тримати на довжелезній китайській границі понад мільйон вояків з наймодернішим узброєнням і це не може не мати вагомих наслідків на большевицьку політику у інших частинах світу. Тим більше, що Китай, де тільки може, протиставиться відкрито й рішуче большевицькому прониканню.

Крім актуальних, питань, на цих відтинках, напевно виникнуть ще й різні інші справи й ініціятиви в часі похоронів маршала Тіта.

Донька Сахарова виступила в обороні Вячеслава Чорновола

Ню Йорк (Комітет Оборони Радянських Політичних В'язнів). — Тетяна Янкелевич, донька Андрея Сахарова, виступала минулого тижня на з'їзді американських журналістів, який відбувся в місті Гонолюлю, Гаваї, і в своєму виступі закликала американських журналістів захищати недавно заарештованого українського журналіста, члена Української Гельсінкської Групи, Вячеслава Чорновола. Т. Янкелевич розказала присутнім про долю Чорновола і просила, щоб вони підняли свій голос у його обороні.

На з'їзд журналістів наспіли телеграми від Комітету Оборони Радянських Політичних В'язнів та від Американської Гельсінкської Групи у справі Чорновола. Роберт Бернстін, голова Американської групи, і адвокат Орвил Шел вислали телеграму такого змісту:

„Як приватна громадська група, яка займається сприянням Гельсінкському актові, ми закликаємо Вас публічно виступити в обороні Вячеслава Чорновола, журналіста і українського правозахисника, який був заарештований 8-го квітня 1980 року під час заслання на Сибірі. Чорновіл є член Української Гельсінкської Групи, літературний критик і журналіст. Впродовж останніх 15 років він майже 11 років відсидів в ув'язненні за правозахисну діяльність. Ми закликаємо Вас публічно виступити на його захист".

Успішне звільнення британцями іранських закладників породжує надію на звільнення іранцями американських закладників

Лондон. — Загальна радість англійців з приводу успішної атаки британських елітарних з'єднань на обложену арабами іранську амбасаду в Лондоні і звільнення всіх закладників, при чому загинули тільки напасники, породжує в деякого надію, що сучасні іранські правителі змінять свою поставу стосовно американських закладників, яких вони тримають оце вже півроку в ув'язненні. Навіть прем'єр британського уряду Марґарет Тачер висловилася в цьому напрямі: „звільнення іранських закладників буде мати вплив на поставу (іранських урядових чинників) в справі американських закладників в Ірані", заявила вона кореспондентам. Дехто навіть коментує в цьому напрямі вислів президента Ірану Бані-Садра в посланні до британського уряду: „кожен і всякий уряд відповідальний за безпеку дипломатів на його території".

Вдала атака британських спеціяльних частин на іранську амбасаду в Лондоні і звільнення усіх закладників є не лише причиною гордости всіх британців, але й дає добрий матеріял для дискусій, як ці завдання слід виконувати, а в першу чергу, як до них приготовлятися. Бо сьогодні вже ніхто не оспорює, що кожна держава повинна бути готова в потребі вжити сили для звільнення закладників, які майже завжди рекрутуються з кіл непричасних, у нічому не винних людей.

Британці знані зі своєї мовчазливости, коли йдеться

(Закінчення на стор. 3)

ПАПА ЗАКЛИКАЄ АФРИКАНЦІВ ЗБЕРІГАТИ СВОЮ СВОБОДУ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ

Папа Іван Павло II особисто причащає вірних в Заїрі

Найробі, Кенія. — Закінчуючи візиту в Заїрі і Конго Папа Іван Павло II переїхав до Кенії у східній Африці. Виступаючи перед зібраними дипломатами в Найробі, Папа закликав африканських лідерів і провідних осіб зберігати свободу африканських країн і їхню незалежність. Нав'язуючи, мабуть, до політики багатьох марксистських режимів і їхньої антинародної і антицерковної практики, Папа заявив, що Церква переконана, що атеїстична ідеологія ніколи не може бути ведучою і унапрямлюючою силою у формуванні нових суспільств і забезпеченні прав людини та її соціяльних потреб.

Папа прибув до Найробі з Кісанґані в північному Заїрі, місця, де він розпочав свою 11-денну подорож по країнах Африки. У вівторок, 6-го травня, він перервав був свій побут в Заїрі і, переїхавши поромом ріку, відвідав Конго, де Голову Римо-Католицької Церкви вітали вірні і урядові чинники з великим ентузіязмом і втіхою. Як і в інших країнах, Папа під час офіційного привітання на летовищі в Найробі, заявив представникам місцевого уряду і тисячним масам, що він приїхав до Африки з місією доброї волі і любови. Опісля Папа прийняв на авдієнції дипломатів і представників дипломатичного корпусу, з якими довше розмовляв про справи африканських країн, порушуючи аспекти життя тамтешніх країн. У розмові він часто повертався до теми збереження свободи і незалежности африканських країн і закликав індустріяльно сильніші країни допомогти слабшим поставити на ноги їхню економіку, від позитивної розв'язки якої залежить майбутнє африканських народів. Папа закликав також уряди дати всяку допомогу втікачам, які втекли від переслідування. Вкінці Папа порушив також справу расової дискримінації, яка все ще існує в деяких країнах Африки. „Расова дискримінація є великим лихом, — заявив Папа Іван Павло II, — не зважаючи, як і хто її практикує". Політичні спостерігачі кажуть, що подорож Папи до Африки є дуже корисна для Церкви і африканських країн.

КОРОТКІ ВІСТІ

У світі

ЧИСТИЙ ЦЬОГОРІЧНИЙ ПРИБУТОК Савдійської Арабії з продажу нафтової ропи становитиме 91 більйонів долярів. Цьогорічний державний бюджет виносить 46 більйонів долярів. Посталу надвишку, крім творення резерв, уряд плянує інвестувати в новий пятирічний плян господарської розбудови країни. Бюджет пятирічного пляну виносить понад 250 більйонів долярів. Це є третій з черги пятирічний плян.

ЗУДАРИ МІЖ АФҐАНСЬКИМИ І СОВЄТСЬКИМИ вояками мали місце в Джалялябад і Ґазні. Причиною зударів глибоке невдоволення афганських вояків з висвітлювання совєтського пропагандивного фільму „Ленін". Демагогія Леніна, його безбожництво, тощо, викликали таке обурення серед афганських вояків, що вони почали реагувати чинно, що й викликало зудари.

РОБЕРТ МУҐАБЕ, КОМУНІСТИЧНИЙ прем'єр-міністер Зімбабве, запросив закордонні промислові кола до інвестицій і участи у розбудові тієї нової, під керівництвом чорних, держави в Африці. „Як прагматичний політик, я твердо вірю в аксіому, що здорова політика мусить опиратися на здоровій економії" — сказав він.

ДВА ІЗРАЇЛЬСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ, УЗБРОЄНІ ракетами, відвідали єгипетський порт Александрію. Є це ревізита на побут єгипетських воєнних кораблів у Гайфі у вересні 1979. Командуючі старшини обидвох кораблів зложили вінок на Могилі Незнаного Вояка.

КОМАНДУВАННЯ ІРАНСЬКИХ ЧАСТИН, ЯКІ воюють з курдами, видало комунікат з цифрами вбитих іранських вояків. Згідно з тим комунікатом, який загально вважають дуже консервативним і стриманим, протягом останніх двох тижнів іранці втратили 72 вбитим, 284 раненими і 56 пропавшими без вісти. Сутички між іранськими частинами і курдськими повстанцями тривають далі, не зважаючи на переговори у справі перемиря.

ІГОР ҐУБЕРМАН У МОСКВІ СТАВ ЩЕ ОДНОЮ жертвою провокації большевицьких органів. Відомий інженер, поет легкого жанру і письменник був також знавцем ікографічного мистецтва. Ікони він скуповував, де тільки міг. Це і згубило його. Якийсь Ніколай Ґрідін продав йому п'ять ікон, які, як пізніше виявилося, були вкрадені. І. Ґуберман дістав, п'ять років, а злодій ікон, який „до всього признався і всіх видав", дістав від суду похвалу „за патріотичну роботу совєтського громадянина".

МІРОСЛАВ ХОЄЦКІ, ОРГАНІЗАТОР І КЕРІВНИК варшавського видавництва „Незалежна Офіцина Видавнича" розпочав голодівку в Мокотовській тюрмі у Варшаві. В обороні арештованого виступають ПЕН-Клюби, різні організації літераторів, а останньо виступив дуже рішуче відомий німецький письменник Ґюнтер Ґрасс, якого книжку „Бляшаний бубон" польська комуністична влада заборонила видавати в Польщі, але вона появилася у видавництві М. Хоєцкого.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Нова офензива совєтської пропаґанди

Як відомо, на основі договору між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом про „культурну виміну", американський Уряд щомісяця видає журнал „Америка" в російській мові, а Совєтський Союз теж щомісяця друкує журнал „Совєтське Життя" в англійській мові. „Америку" висилають до СССР, а совєтський журнал до Америки. Різниця — лише в тому, що „Америки не можна ніде одержати в публічних кіосках в СССР, тоді коли совєтський журнал, як теж інші комуністичні видання із СССР, можна отримати у всіх більших американських містах, якщо є попит на такі видання.

Ми не знаємо, як журнал „Америка" розходиться в Совєтському Союзі, ані нам невідомий тираж цього ж видання. Маємо, однак, ствердити, що його розповсюдження у СССР є дуже обмежене. Зміст тих журналів, такий як можна у цьому випадку очікувати: американський Уряд представляє у своєму журналі різні аспекти американського життя, що саме і робить совєтський уряд у своєму журналі.

Вперше в історії журналу „Америка" в числі за грудень 1979 року появилася велика стаття з численними фотографіями під заголовком: „Про американців українського походження" та на обгортці з портретом Мелянії Савки, відомої нашої популярної співачки. В статті пишеться про ідентичність та здобутки українців в Америці, про профілі видатних українців з ділянок науки й мистецтва, про український музей Сучасного Мистецтва в Чікаґо, про Український Музей в Ню Йорку, про нову українську католицьку церкву архітекта Зенона Мазуркевича в Чікаґо, та про американський консулят в Києві. Стаття має 17 сторінок великого журнального формату та великі кольорові картини, включно з групою учнів української школи під пам'ятником Шевченка у Вашінґтоні.

Як сприйняли появу цієї статті в СССР, а зокрема в Україні?

Перший відгук з нападами гострої критики передано в українській мові в київському радіо в дні 6-го березня 1980. Коментар під заголовком „Як вибілено Америку", що його написав Володимир Троян — притаманний совєтській пропаґанді. Ці псевдоукраїнські коментатори накидаються з лайкою на Америку та президента Картера, який мав сказати, що Америка стоїть у проводі „цілого світу". Згадуючи про „український розподіл", цебто українську еміґрацію, В. Троян відразу сказав, що все це, що поміщено в урядовому виданні „Америка" це фальш та політура, за якою скривається біда і голод українського робітника, який тепер служить новому „панові", і якого він мусить кликати „містер".

Троян також іритується, чому в статті нема згадки про тих „Юд, служаків Гітлера", чи колишніх вбивників з дивізії „Галичина", які знайшли притулок в Америці.

Про українські музеї в Чікаґо і Ню Йорку цей совєтськийы політрук каже, що в більшості з них знаходяться мистецькі твори „перепачковані" з України

Троян радіє з цього приводу, що члени першої групи американського консуляту в Києві вже пакуються до виїзду на „приказ президента Картера".

У заключенні, київський коментатор твердить, що стаття в американському журналі має „естетичний вигляд", але це тому, що вжито певного технологічного процесу, „який все вибілює". Він каже, що видавці журналу скористали все: живі кольори, суб'єктивну селекцію інформації та трюк фотографії, щоб показати совєтському читачеві Америку такою, якою вона в дійсності не є.

Ми, однак, певні, що коли б пересічний українець чи українка в підсовєтській Україні мали змогу прочитати статтю „Про американців українського походження", — вони ніколи б не повірили коментарям совєтських пропаґандистів-політруків, які твердять, що все те, про що пишеться в офіційному виданні американського уряду, тобто про здобутки українців в Америці і їхні вольності — це неправда. Але, як знаємо, таких читачів — мало, якщо взагалі такі читачі існують, бож відомо, що Москва боїться відкрити правду своїм громадянам про життя української еміґрації у ЗСА.

Треба тільки співчувати совєтському пропаґандистові Володимирові Троянові, який, мабуть під тиском своїх зверхників з КҐБ, взявся за погане діло очорнювання української патріотичної еміґрації за її політичну, громадську, наукову й іншу активність і досягнення, яких вона (еміґрація) добилася на протязі майже столітнього перебування у З'єднаних Стейтах Америки.

Панас Феденко

СУМНІ РОКОВИНИ

(60-ліття Варшавського договору)

Англійський історик Ґіббон писав про розвиток і упадок Римської імперії і висловив песимістичний погляд, мовляв, історія народів складається із злочинів і помилок (crimes and mistakes). Ці слова ще в більшій мірі можна примінити до нашої доби, до XX століття. Згадаймо факти. В березні 1917 року завалилася імперія Романавих. У листопаді 1917 року впала Австро-Угорщина й Німеччина. Поневолені імперіялізмом народи заявили своє право на самовизначення, почали будувати свої незалежні держави. Свою волю до власної державности виявили й українці Наддніпрянщини і колишні піддані імперії Габсбурґів.

Проти права народів, що були перед Першою світовою війною під владою російською та австро-угорською, виступили сили російські: большевицькі, та збройні сили монархістів, так званих білих. На західні українські землі почала аґресію Польща, що проголосила свою незалежність 11-го листопада 1918 року. Уряди західніх великодержав і Америки визнали право на власну державність тільки полякам і чехам з словаками. Інші народи колишньої царської імперії мали б залишатися в майбутній зреформованій Російській великодержаві.

Політиці Німеччини в 1918 році давав напрям ген. Людендорф. Він вірив, що після руїни російської армії в кінці 1917 року Німеччина переможе держави Антанти на Заході і розширить владу кайзера Вільгельма на Україну, Крим і Кавказ. Демократичний уряд Української Народної Республіки скасовано з волі Берліну переворотом 29 квітня 1918 року. В Україні відновлено поміщицьку земельну власність, від чого уряди Німеччини й Австро-Угорщини надіялись мати постачання харчових продуктів.

Реакційний режим на Наддніпрящині упав в листопаді 1918 року. Була відновлена Українська Народна Республіка, а на заході у Львові проголошено Українську Народну Республіку 1-го листопада 1918 року.

УНРеспубліка не знайшла визнання й допомоги в світі і стала ціллю аґресій на всіх своїх кордонах.

Особливу відповідальність перед історією за трагедію України в боротьбі за волю взяли на себе провідники Польщі, відновленої з допомогою держав Антанти і великої Заокеанської республіки. Уряди Польської Республіки були запаморочені „історичним щастям": протягом короткого часу, в 1918 році, упали три імперії, що від кінця 18 року розділили Польщу-Росія, Австро-Угорщина і Німеччина. У польських провідників ожила надія на відновлення „історичної Польщі" в кордонах, що були 1772 року. Польська політика не мала шансів поширити кордони своєї держави далеко на Захід. Зате перед поляками відкрилися великі простори на Сході, де росла анархія і громадянська війна, як здавалося, на довгі роки. Уже в листопаді 1918 року почалася польська аґресія на Західню Українську Народну Республіку: цю країну поляки вважали за нероздільну частину „історичної Польщі".

Не бачили польські провідники небезпеки для своєї держави від російської Червоної армії, котра від весни 1918 року, вела війну на різних фронтах із ціллю відновити єдину централізовану імперію під диктатурою Комуністичної партії. Перегородити шлях большевицькому режимові могли тільки визвольні демократичні рухи народів колишньої царської Росії, що боролися за свої незалежні держави. Прикладом цьому були: Фінляндія, Естонія, Латвія, Литва, Україна, республіки Кавказу. Провід політики Польщі цього не розумів. Війна проти України, яку почав польський уряд від листопада 1918 року була фактично допомогою для аґресії російської Червоної армії, що рушила в той час на Україну. Польська аґресія перешкодила урядові Західної України послати свої дисципліновані патріотичні полки на Наддніпрянщину, щоб дати відсіч совєтській аґресії і пропаґанді. Ця аґітація баламутила народні маси, що ще не опам'яталися після репресій поміщицького режиму.

Невдачі армії Української Народної Республіки в обороні від північного ворога використав польський уряд для окупації українських земель — Галичини, Волині, Полісся, на весні й в літі 1919 року.

Восени 1919 року упав реґулярний український фронт. Від початку грудня 1919 року Головний отаман С. Петлюра перебував у Варшаві, і там почалися переговори з польським урядом, що завершилися союзним договором 22-го квітня 1920 року. Здавалося, Польща досягнула свого завдання — впливати на події сходу Европи: поляки здобули великі обшири — литовські, білоруські, українські. Але то були „Піррові перемоги". „Чудо над Віслою", відсіч Червоній армії під Варшавою 15-го серпня 1920 року, не віщувала щасливої будучности польському народові.

Мировий договір у Ризі, підписаний дипломатами Польщі, та представниками

(Закінчення на стор. 3)

Анна Власенко-Бойцун

ВАЖКЕ ЗАВДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРІ

(Думки напередодні Дня Матері)

...Мадонно мого часу
Над тобою
Палають німби муки
і турбот...
Василь Симоненко

У наступну неділю в кожнім місті і містечку нашої прибраної батьківщини святкуватимуть урочисто День Матері. Щасливі американські матері, діти яких виростають на волі, в добробуті й можливості світлої майбутності. А найщасливіші ті матері, яких діти не покидають, не цураються. Минулого року на телефонічне сполучення із Фльоридою, де живе велике число старших осіб і в тому найбільше матерів та бабусь, доводилось деяким дітям чекати на протязі 6-ох годин, бо всі лінії були зайняті. Це діти бажали доброго дня своїм матерям, виявляючи прив'язання і любов, посилаючи квіти тощо.

Але між українками таких нещасливих матерів небагато, ні тут, ні в Україні, бо над їхніми материнськими обов'язками висить грізний Дамоклів меч. І тут і там обов'язки української матері складні і важкі. Вона рідко може рахувати на щасливу старість, бо як в Україні, так і в розсіянні її відповідальність перед народом — величезна тому, що „найтяжчий злочин — як це прекрасно висловив Симоненко — вкрасти в народу тобі повірене життя". І це правда. Однаково страждає серце матері, чи її сина уб'ють в Ірані, чи її син загине в бою, чи відцурається свого народу, чи погорджує нею, або вижене зі своєї хати стару і немічну, або віддасть до якогось притулку для старців.

В Україні насильно виривають дитину з рук матері, зокрема на селі, в твердині українства, де ще й досі збереглись предавні традиції і любов до рідної землі, до рідного слова й поневоленого народу. Сучасна вкраїнська мати — це переважно колгоспниця чи робітниця, вона мусить ходити на роботу, а її дитина виростає в яслах, часто під опікою насланої росіянки-вчительки, яка прищеплює пошану до партії, до уряду, до старшого „брата", бо русифікація, а не навчання є її головним завданням.

Недаром оповідають крізь сльози жарт: „Петрусю, а хто ж твоя мати?" — „Росія", — відповідає Петрусь. „А хто твій батько, сину?" — „Ка-Пе-Бе" — каже Петрусь. „А чим ти хочеш бути, коли виростеш?" — „Сиротою". Так потішають себе нещасні матері в Україні. І добре було б, коли б то у всіх дітей була охота позбутись тих штучно накинених батьків, але, на жаль, так не є. Чимало дітей підпадає під вплив чужого оточення уже в яслах або піонерських клюбах, де діти мають часто кращі харчі, модерніші іграшки чи користають із дарових прогулянок, а в старшому віці зі спортового вивінування, танкових і музичних курсів та російської, не своєї школи, як це відмітив Іван Дзюба в своїм есеї „Інтернаціоналізм чи русифікація", навівши розмову двох „українських мамаш": „Мой син із-за єтаво українскава язика нє пашол в школу. Он нєнавідєт учітєльніцу українськаво язика, он називает єє бандєрофка". І так виростають яничари, вислужники, які погорджують своїм рідним словом і тому служать ворогові.

Економічне положення української жінки в СССР дуже влучно зформульовує цинічний афоризм, що його часто вживають совєтські публіцисти: „Жінка в колгоспі — велика сила". Нав'язуючи до цього клича Євген Сверстюк у своїй статті „На свято жінки" так змальовує її становище:

> Виявилось, що вона не тільки в колгоспі велика сила. Найважчі і найдешевші роботи в місті теж виконує ця сила. Копає рови, Асфальтує дороги. Вивозить за місто сніг. Носить цеглу. Будує місто, в якому не житиме. За вказів ками, під керівництвом та наглядом чоловіків.. На очах у прохожих чоловіків, що ніяково одвертаються. Знизують плечима...
>
> Хтось нагадує, що її покликання — материнство, народжування і виховання дітей. Але для того, щоб мати дітей, треба бути закоханою, щасливою і чарівною... А для того, щоб виховувати дітей, треба мати що передати їм у спадщину"...

Це остання речення відноситься до українських матерів на еміґрації. Наша преса переповнена алярмуючими статтями про занепад української мови в родинах так званого „українського походження". Чому? А тому, що рідної мови не плекається щоденно дома. Ми часто нарікаємо, що наші діти говорять між собою по-англійському, а тільки до нас, старших, вживають ще рідну мову, і часто подаємо різні необосновані причини такого явища, а справа зовсім ясна і проста: діти говорять тією мовою в якій мають більший запас слів і якою можуть докладніше зформулювати свою думку. Англійську мову вживають

(Закінчення на стор. 4)

ПЕРШОТРАВНЕВИЙ „КАРНАВАЛ" У ПАРИЖІ

Першотравневе свято, започатковане минулого століття Другим Соціялістичним Інтернаціоналом (1889) в деяких країнах відзначувано масово й дуже урочисто. До тих країн належить Франція. Зокрема в Парижі в святкуваннях 1-го травня колись брали участь мільйони людей, воно ж бо було єдиним спільним святом майже всіх працюючих. Та відколи комуністи захопили владу в єдиній колись профспілці-Конфедерасіон Женераль дю Травай, — і почали консеквентно витісняти діячів, які були іншої думки, а зокрема соціялістів, тоді почали виникати незалежні від комуністів профспілки. Серед них — найсильніша Конфедерасіон Францез Демократік дю Травай, що її очолюють соціялісти. Є також інші дрібніші профспілки.

Після розпаду профспілки, Конфедерасіон Женераль створювались профспілки, а відтак і поодинокі групи робітників організували свої окремі першотравневі походи.

Цьогорічний 1-ий травень був вершком цього зрізничкування. Ще перед походами поліція арештувала провідників і активістів руху оборони прав людини, які брали участь у протибольшевицькій демонстрації перед московською амбасадою домагалися звільнення політичних в'язнів із совєтських тюрем, ліквідації концентраційних таборів, припинення переслідування у СССР людей, які мають іншу від комуністичної думку і т. д. Опісля групи оборонців прав людини включились у колони соціялістичних маніфестантів зі своїми траспарантами. Звідси вони голосно протестували проти беззаконня у СССР, проти переслідування інакодумців, проти безправних арештів, беззаконних псевдосудів, довгорічних ув'язнень невинних людей, зате тільки, що вони мають відвагу мати свою думку й висловлювати її. Власне репортер „Лє Монд-у", Марек Гальтер, влучно у свому після першотравневому репортажі, наголосив парадоксально: свято Першого травня — свято вільної праці і вільної думки здеґенерувалося в арешти оборонців свободи, праці і думки! Навіть у Франції.

Цього року маршували окремо чужинецькі робітники, які по традиції дискриміновані в Франції і виконують тільки такі роботи, яких не хочуть робити французи, а навіть французька Комуністична партія не виступає послідовно у їхній обороні. Маршували іранці, одні з них славословили Аятоллу Хомейні, інші його проклинали, демонстрували різні африканські робітники, і ті, що хочуть різних змін у своїх країнах і ті, які протестували проти останніх змін, наслідком яких прийшли нові володарі у їхніх країнах, а давніших здебільшого постріляно, чи в інший спосіб повбивано, маршували всякі інші й усі вони намагалися бути якнайголоснішими.

З огляду на те, що „вожді" комуністичної профспілки не хотіли виявити найменшого зрозуміння для інших профспілок, маршуючі колони перехрищувалися, мішалися, що викликувало чималий хаос і незадоволення. Та найбільше полонили увагу глядачів групи анархістів — в Парижі дуже популярні, зокрема серед молоді й під час заворушень 1968 року чорні анархістичні прапори повівали над Сорбоною і іншими столичними будинками, — які несли траспаранти з різними написами, як ось: „Ми хочимо вмерти при праці", „Всіх безробітних у тюрму", „Звільніть дітей — замкніть школи" і т.д.

Загальне число маршуючих цього року не перейшло сто тисяч учасників, а на тротуарах, у відрізнення від попередніх років, було порожнаво. Зате шосе з Парижу на захід до моря, а ще більше на південь були забиті. На головній Рут Насіональ, що веде на південь, затор автомобілів розтягнувся на яких шість миль.

СТРАЙКИ ЗАКІНЧИЛИ ЕПОХУ „ШВЕДСЬКОГО МОДЕЛЮ"

Стокгольм, Швеція. — Надії на полагодження „клясового" конфлікту між працедавцями й робітниками та на закріплення „шведського моделю" в суспільно-господарському житті Швеції закінчилися крахом. Від десятків років Швеція славилася тим, що тут немає страйкарів, що всі суперечності між власниками і їхніми працівниками полагоджуються „за зеленим столом" пертрактаціями, компромісами, евентуальним арбітражем.

Шведи були горді з того, що в них життьовий рівень робітника і взагалі суспільства найвищий у світі, соціяльне забезпечення найповніше — від колиски до гробової дошки —, а через це і немає справжніх підстав до страйків та конфліктів між робітниками і підприємцями.

Мир на робітничому відтинку давав змогу шведським компаніям плянувати довший протяг часу, а крім цього шведська промисловість вславилася шуканням нового стилю, нових відносин у викону-

(Закінчення на стор. 4)

В. Левенець

СТ. ПІТЕРСБУРҐ — СОНЯШНА УКРАЇНСЬКА ОАЗА

(Враження з поїздки на Фльориду)

З початком пізніх шістдесятих років до соняшного південного стейту Фльорида почали напливати більші гурти українців із різних місцевостей З'єднаних Стейтів Америки і Канади, щоб, як заявив один з давніх поселенців у місті Ст. Пітерсбурґу, — не тільки втекти від великоміського шуму і надміру злочинства, яке чимраз більше поширюється у густо заселених центрах, але також підкріпити своє здоров'я, бо, згідно з опінією численних лікарів-спеціялістів Фльорида вважається „раєм емеритів" і людей з підірваним здоров'ям, які шукають там сонця, теплих солоних купелів, сірчаних озер, як, наприклад, у Мінерал Спрінґ, чи чистого хрустального повітря, яким саме відзначається місто Ст. Пітерсбурґ у середній частині Фльориди.

Дещо про Ст. Пітерсбурґ

Місто, чи містечко, — як кажуть торонтці, — Ст. Пітерсбурґ, яке, згідно з твердженням підприємств, що займаються розповсюджуванням реклями, має на 365 днів в році 300 соняшних днів, положене на півострові, оточенім з одного боку водами Темпа, а з другого Мехіканською затокою. Тут температура літом дуже рідко переступає 90 ступенів Фаренгайта, в більшості вона держиться на рівні 80-85 ступенів, а зимою 65-75, тим самим даючи можливість особам, які там перебувають, користуватися теплом, так би сказати „круглий рік".

Недалеко від Ст. Пітерсбурґу знаходиться таз звана, мабуть, найбільша на Фльориді пляжа „ДеСото парк", на якій постійно гріються до сонця сотні тисяч туристів і місцевого населення. Чого тільки у цьому „чудо-парку" немає: ресторани, плятформи для виступів артистів, переважно оркестр, столи і кіоски для вигоди гостей, пристань для човнів, які можна випозичати, місця для таборування на лоні природи тощо. Загальна кількість населення не перевищує у Ст. Пітерсбурґу 65,000 мешканців, серед яких високий відсоток становлять пенсіонери і люди старшого віку, які з різних причин, переважно, здоровельних — тут поселились. Не бракує там і слов'янського елементу, зокрема українців, поляків, росіян, словаків і людей інших національностей.

Керівництво міста, а зокрема поліціянти, таксівкарі, а також молодь, ставляться з особливою увагою до своїх співгромадян старшого віку, як ніде в інших стейтах, керуючись мабуть свідомістю, що цей прошарок населення приносить містові великі користі фінансового характеру, а це у свою черґу спричинюється до високого життєвого стандарту, який завважується скрізь у цьому місті. Помешкання у Ст. Пітерсбурзі різні: починаючи від люксусових надморських „кондомініюмів" і кінчаючи на маленьких дерев'яних домиках, що нагадують хатки „на курячій лапці". Багато мешканців мешкають у так званих „пересувних домах", або таки у великих риболовних човнах. З огляду, мабуть, на специфічний клімат доми тут побудовані дещо інакше, як, наприклад, у східніх стейтах ЗСА. Хатки низькі, дахи типу европейського, без пивниць. Більшість українців живе у власних домиках, з гарно плеканими городами, овочевими, здебільша оранжевими садками, і тропічною зеленню.

Українська колонія

Тяжко встановити відколи почалося українське поселення в тому місті. Але, мабуть, не скоріше, як у пізніх 50-их і ранніх 60-их роках, коли до цього міста почали напливати старші здебільшого громадяни, найбільше зі східніх стейтів ЗСА, а також з Канади. Великою заохотою для нових поселенців були податкові користі, які тут існували. Там немає стейтового податку, багато предметів звільнені від оподаткування, а крім того багато американських газет, в тому числі „Крішчен Саєнс Монітор" зараховують Ст. Пітерсбурґ до 10-ох найкращих міст у ЗСА. Саму назву міста прийнято у 1888 році на прохання 30-ох мешканців цієї колись маленької оселі, серед яких був також Піт Демонса, родженець Петерсбурґу в Росії, який був внескодавцем цієї назви.

Українці гуртуються переважно біля своєї церкви св. Богоявлення, парохом якої є о. Стефан Адам'як. В околиці живуть також інші отці емерити, які у потребі допомагають парохові в обслузі громадян українського походження.

Мала, але дуже активна українська громада в цьому місті росте й розвивається, збільшуючись чисельно і міцніючи організаційно. Сьогодні вже можна навіть твердити, що вона займає друге місце, після громади в Маямі. Як відомо, крім громад в Маямі і Ст. Пітерсбурґу, існують ще українські поселення в інших місцевостях, а зокрема в Мінерал Спрінґс, Апопці та інших містах. До Ст. Пітерсбурґу прибувають усе нові й нові родини і то не тільки емерити, але також молодшого віку професіоналісти, зокрема лікарі, архітекти, продавці реальностей та люди інших фахів.

Користаючись з обставини, що моя рідня — Олена і Прокіп Левенці самі є церковними громадськими активістами, я мав нагоду побувати не тільки в українській католицькій церкві св. Богоявлення, і на „Свяченому", яке саме в цьому часі влаштовувало Церковне Братство, але також познайомитися із багатьма провідними людьми цієї громади: головою Братства мґром Іваном Когутом, головою Сестрицтва св. Ольги п-і Анною Гузар, д-ром Василем Гуцуляком, Дмитром Сулимою, відомим сумівським і громадським діячем у Детройті, Миколою Задойним, паном Іваськевичем, п-і Осипою Михайленко, активісткою Українського Народного Союзу, колись головною радною цієї забезпеченевої і громадської установи, яка робить старання у напрямі для зорганізування там Відділу УНС і поширює добре ім'я про цю установу.

Там ми зустрінули давньознайомого, а в Ст. Пітерсбурзі дуже шанованого Богдана Бемка, який є не тільки диригентом церковного хору і хору „Україна" та ініціятором танцювального гуртка, але також душею усіх культурних імпрез, які досі відбувалися у цій громаді. Він поінформував нас, що громада шукає тепер організаційних форм і тому недавно було засновано Українсько-Американське Товариство, яке поставило собі за ціль не тільки продовжувати та плекати українські національні традиції, але в першу чергу поширювати добре ім'я України поміж співгромадянами неукраїнської національности. Від чотирьох років це Товариство під головуванням Мирослава Сеника бере участь у щорічних міжнародних базарах, де є найкраща нагода познайомити не-українців із здобутками української культури, зокрема піснею, танком та традиційною українською кулінарією. Хор „Україна" і танцювальна група здобули на останньому фестивалі одну з найкращих оцінок і про це широко писала місцева преса, при тому заподаючи відомості про Україну та українців.

До поширення українського імени причиняються також виступи церковного і світських хорів на різних інших імпрезах, що їх влаштовує згадане Товариство чи індивідуально диригент Богдан Бемко. Громада також відзначає майже всі найважливіші національні свята, як, наприклад, Свято Української Державности, з підняттям українського прапору на щоглі міського ратуша, роковини Тараса Шевченка, Листопадовий Чин та інші річниці.

У Великодню неділю після Служби Божої влаштовано загальне свячення пасок на площі біля церкви (за нашою старокрайовою традицією), а опісля дівчата в народних одягах та деякі пані виводили гагілки під керівництвом відомої танцюристки з Детройту Мотрі Федірко. Ці святкування Великодня увійшли у програму місцевої телевізійної сітки, а преса Ст. Пітерсбурґу помістила довші нотатки про великодні традиції в Україні.

Осінню минулого року українці влаштували дводенний фестин і на ньому і не-українці знову мали змогу подивляти наших хористів і танцюристів. Відповідальним за цю імпрезу був мґр І. Когут, один з новіших поселенців у Ст. Пітерсбурзі. Листопадовий Чин відзначено Панахидою і святочними сходинами з доповіддю ред. Ярослава Гайваса. Доповіді з різних нагод часто виголошує також згадуваний нами д-р Василь Гуцуляк.

(Закінчення на стор. 3)

СТ. ПІТЕРСБУРҐ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Свячення пасок біля церкви у Ст. Пітерсбурзі.

Частина хору „Україна" під диригентурою Б. Бемка перед виступом.

Усе таки центром зустрічей місцевої громади з приїжджими гостями є церковна заля, у якій, після Служби Божої, зустрічаються за кавою і перекускою, що її приготовляють пані з Товариства св. Ольги, які дуже активно працюють, підтримуючи тим самим фінансово не тільки парохію, але також товариства і братства та культурне життя в цілому. Не забувають місцеві громадяни і про загальні потреби Церкви і української спільноти. Вони переводять часто збірки на Патріярший Фонд, УККА, політичних в'язнів у СССР та інші потреби. Мрією українців у Ст. Пітерсбурзі є побудова чи закупівля свого Українського Народного Дому, який став би центром національно-культурного життя, магнетом, — як каже п. Богдан Бемко, — який притягав би своїх людей — старших і молодших, бо громада в Ст. Пітерсбурзі має гарне минуле, на якім можна цілком сміливо розбудовувати українське майбутнє.

„У нас не тільки теплий клімат, — заявила авторові цих рядків одна пані, яка, однак, не бажала, щоб її назвати, але теплі також наші серця і ми радітимемо кожним, хто прибуде до нашої громади і включиться у наше скромне зорганізоване життя".

Ст. Пітерсбурґ — соняшна українська оаза, до якої у майбутньому приїжджатимуть ті, які спрагнені доброго свіжого повітря, теплої морської води, а передусім спокою та внутрішнього вдоволення. Пульсуюче тут українське життя надає особливого чару цій оазі.

Чергова виставка мистецьких праць Л. Гуцалюка в Вінніпезі

Вінніпеґ, Канада. — Мистець Любослав Гуцалюк, за яким, крім групових, цілий ряд індивідуальних виставок в ЗСА, Канаді і Европі, цим разом виставить свої картини на виставці тут, у „галерії Осередок", відкриття якої відбудеться у п'ятницю, 9-го травня ц.р., в год. 8-ій вечора. Після офіційного відкриття заплянована дискусію з мистцем. На виставці можна буде оглянути 32 олії мальовані на полотні. Здебільша — це краєвиди з Франції.

Про Л. Гуцалюка появилось декілька бібліографій з-під пера французьких і американських рецензентів. Багато його мистецьких праць знаходиться у музеях таких, як: Музей Палм Спрінґ Дезерт в Каліфорнії, Центрі Мистецтва у Вермонті, Українській Канадській Фундації в Торонто, в приватних колекціях в

Мистець Любослав Гуцалюк

Европі й Америці та в Національній Бібліотеці в Парижі.

Мистець відомий також з своїх виставок в українських осередках, таких як: Філядельфія, Чікаґо, Детройт, Ню Йорк, Торонто т.д., здобуваючи собі незвичайну популярність серед української спільноти.

В НЕДІЛЮ, 4-го ТРАВНЯ, ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ поміж родинами американських закладників у Ірані і поміж в'язнем в'єтнамським, американцем, який пробув сім років у чужинецькій неволі. Приблизно п'ятдесят членів з двадцяти родин закладників відбули цю (— третю з черги зустріч протягом останніх двох тижнів поміж собою) цей раз із капітаном Вільямом Стратоном, його дружиною та дружиною іншого в'єтнамського в'язня п-ні Ґаланте, за закритими дверима, щоб поділитися своїм досвідом поміж собою, бо це впливає заспокійливо — знати, що хтось вже успішно перетривав ці ходіння по муках.

В НЮ ЙОРКУ...

(Закінґення зі стор. 1)

Президія Головної Ради відбула свої наради при нагоді святкування 30-річчя НТШ в Канаді в жовтні минулого року.

Річне засідання ГРНТШ відбулося цього року 22-го березня, користаючи з перебування на цьому континенті голови Европейського НТШ проф. Володимира Кубійовича, якого українська громада, зокрема нюйоркська, вітала з 80-річчям.

Це було перше повне засідання ГРНТШ, яке відбулось у дусі щирої атмосфери. Президент інж. Мацьків привітав проф. Кубійовича з його 80-літтям та побажав йому успіхів у завершенні великого діла докінчення Енциклопедії Українознавства.

Професор Кубійович висловив вдоволення, що наладнується співпраця всіх НТШ, і висловив надію, що при добрій волі теперішнього проводу ГРНТШ будуть усунуті ті розходження, які в минулому утруднювали співпрацю.

Деякі труднощі вже усунено при зміні Статуту, який схвалили всі НТШ. Вкоротці він буде надрукований і пересланий всьому членству НТШ.

Була мова теж про плян перенесення Історично-філософічної Секції з Европи до Америки з огляду на більшість членства на цьому терені. Натомість в Европі залишився б Інститут Енциклопедії Українознавства, який діяв би на правах окремої Секції.

В часі цього засідання д-р Василь Ленцик, генеральний секретар, подав звіт за час від 27-го жовтня 1979 року до останнього часу, а д-р Петро Стерчо прочитав протокол із останніх зборів ГРНТШ, які вибрали теперішний провід ГРНТШ.

При нагоді цих річних зборів зроблено спільну знимку та схвалено наступні резолюції:

РЕЗОЛЮЦІЇ Головної Ради Наукових Товариств НТШ з дня 22-го березня 1980 року

1. ГРНТШ засуджує русифікаційну політику комуністичного окупаційного режиму в Україні, обмеження свобідних дослідів наукової праці та переслідування українських діячів науки і культури.

2. Головна Рада НТШ закликає українських науковців та українських діячів культури до посиленої гармонійної праці і співпраці, щоб не дати занидіти українській науці і культурі.

3. Головна Рада НТШ просить українське громадянство підтримати українську науку морально і матеріяльно, чого вимагає поневолена українська наука на Батьківщині.

4. Головна Рада НТШ повністю приєднується до резолюції Першої конгресової сесії Наукової Ради при СКВУ, схваленої Пленумом Третього Конгресу СВКУ в дні 23-го листопада 1978 року в Ню Йорку, а саме „Перестерегти українське громадянство й українських науковців перед дальшою атомізацією своїх зусиль і організаційних форм і закликати до об'єднання й скріплення існуючих наукових установ."

ВЛАСНИКИ БУДИНКІВ У НЮ ЙОРКУ Й НА ЛОНҐ Айленді вживали на протязі цієї зими 10 відсотків менше оливи для опалювання, але заплатили 40 відсотків більше за огрівання мешкань, згідно з обслідуванням, яке провела неприбуткова Акція Споживачів з Лонг Айленду.

ПОДИВУГІДНІ ЖЕРТВОДАВЦІ ФКУ

Вп. Пані ФРАНКА ДАХНІВСЬКА з Чікаго переслала з нагоди її 80-ліття пожертву — 1,000 долярів. Це вже сьома її вплата на фонд українських студій в Гарвардському університеті, яка творить тепер загальну суму — 4,065 долярів.

СЕМЕН і МАТИЛЬДА ФЕЦОВИЧІ — канадці, тепер емерити на Флориді, пожертвували в 10-ти вплатах — 3,400 долярів.

АННА ПАХНИЧ з Бріджпорту, робітниця в шпиталі, тепер на пенсії, вплатила — 1,000 долярів.

КАРОЛИНА й ПЕТРО ПЛЮТИ з Рочестеру пожертвували знову — 1,000 долярів. Враз із попередніми їхніми вплатами загальна сума їхніх датків на Український Гарвард — 6,000 долярів.

ВАСИЛЬ ПЕЛЕЩУК з Бріджпорту вплатив у доповненні до попередніх пожертв 290 долярів і став добродієм ФКУ.

Проф. ІВАН і НАТАЛІЯ ГОЛОВІНСЬКІ з Ню Бранcвіку вплатили 150 долярів в доповненні до попередніх пожертв і стали добродіями ФКУ.

МИКОЛА й ІРЕНА РАКУШІ з Маямі, вплачуючи знову 1,000 долярів, досягли загальної суми — 4,020 долярів.

ТЕОФІЛЬ ЛОТОЦЬКИЙ з Кліфтону, вплачуючи 500 долярів, досяг загальної суми своїх пожертв до ФКУ — 2,080 долярів.

Д-р ОМЕЛЯН ДЕРІЙ з Балтимору вплатив 600 долярів. Тепер загальна сума його пожертв — 2,015 долярів.

ВОЛОДИМИР КОТЕНКО з Чікаго вплатив знову, другу вже — 1,000 долярів.

Вплачуючи 1,000 долярів, чи доповнюючи попередні їхні вплати до тієї висоти, новими Меценатами ФКУ стали: Галина й Володимир Балабан, Ірена й Орест Гафтковичі, Ернеста й Микола Гнатики, Роман Гупало, д-р Володимир Гудз, Володимир Денис, Софія Ліщинська, д-р Юрій Малецький, Дмитро Мельник, Емануїл і Анна Притули, Володимир Трач.

СТЕПАН СІДЛЯРЧУК з Бостону, давній і ентузіястичний Представник ФКУ, скромний, але видатний громадський діяч пожертвував недавно 1,250 долярів, підносячи тим загальну суму своїх пожертв на ФКУ до висоти — 5,000 долярів.

Дальші пожертви шліть, будь ласка, на адресу:
Harvard University — Ukrainian Studies Fund
1583 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass. 02138

УВАГА! УВАГА!

Співжителі Українського Табору на Оселі Ґанґгоферзідлюнґ у РЕҐЕНСБУРЗІ!!!

Засновники, організатори, виховники, отці катехити, професори, абсольвенти, учні, опікуни та всі прихильники й симпатики

УКРАЇНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ В РЕҐЕНСБУРҐУ

скористайте з рідкісної нагоди зустрітися, пригадатися, зробити підсумки та спільно пережити „мандрівку в минуле" на

ТОВАРИСЬКОМУ З'ЇЗДІ-ЗУСТРІЧІ РЕҐЕНСБУРЗЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

на СОЮЗІВЦІ в Кергонксоні

в днях 24, 25, 26-го травня 1980 року

В додатку до заплянованої програми:

- Цікаві зустрічі й розмови.
- Відновлення давніх знайомств і „симпатій".
- Пізнавання себе на давніх знімках (побільшених для вигоди).
- Нагода для спорту.
- Приємна товариська атмосфера.

Отож, кидайте все „варене й печене", запишайте вдома всі турботи й хвороби, забудьте про щоденні клопотання і „житейськії попеченія", а поспішайте з Родинами й Друзями на З'їзд, та спільно спробуємо „доганяти п'яти молодії"...

До радісного й милого побачення на Союзівці під час ЗУСТРІЧІ РЕҐЕНСБУРЗЦІВ!!!

Братство кол. Вояків І. УД УНА

Станиця Ню Йорк

повідомляє своїх Членів Станиці, що

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в п'ятницю, 6 червня 1980 р., о год. 6:30 веч. у власній домівці в УНДомі, кім. ч. 31

140-142 Друга Авеню, НЮ ЙОРК, Н. Й.

У випадку браку вимаганої статутом скількости членів, Загальні Збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість членів.

УПРАВА СТАНИЦІ

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Ред. Іван Світ доповідатиме в УВАН

Ню Йорк (І.С.) — У неділю, 11-го травня, о 2-ій годині дня, відбудеться в приміщенні УВАН, 206 Вест вул., Ню Йорк, доповідь ред. Івана Світа на тему „Т. Г. Олесіюк — політичний і громадський діяч та дослідник демографічних питань України".

Діяльність Т. Олесіюка проходила в Україні в часи Визвольних змаґань і в Польщі. Д-р Олесіюк був автором багатьох наукових праць, серед яких „Статистичні таблиці українського населення СССР за переписом 1926 року", видані Українським Науковим Інститутом у Варшаві, стали основою всіх праць, присвячених питанням українського населення на сході Европи.

Другою важливою працею були досліди: „Українські колоніяльні землі", видруковані в журналі „Табор" у 1932-1934 роках. В цих дослідах поставлено питання долі українських поселенців в Азії, одне з важливіших питань нашої демографії. Ці поселенці в Азії становлять поверх 10 мільйонів осіб.

МОРҐАН ҐАРАНТІ ТРАСТ, П'ЯТИЙ НАЙБІЛЬШИЙ банк в Америці, знизив позичкову стопу на один відсоток до 17.5 відсотка, а вслід за ним підуть, правдоподібно, інші великі банки згідно з тенденцією останніх трьох тижнів. Впарі з тим, передбачується зниження відсоткової стопи на позички, зокрема на побудову і закупівлю будівель, які значно впали з уваги на інфляцію. У той сам час впали також відсотки від 10,000-долярових короткотермінових сертифікатів з 15.7 відсотка до 9.5 відсотка. Цей спад приписується рецесії, яка погіршується.

ПОЖЕРТВИ

НА УКРАЇНСЬКУ ВІЛЬНУ АКАДЕМІЮ НАУК У США

Замість квітів на могилу

проф. Дам'яна Горняткевича

1. Шарунович Антон і Ірина	$ 30.00
2. Баранник Андрій	$ 25.00
3. Брикович Володимир і Теодосія	$ 25.00
4. Брикович Іван і Дзвінка	$ 25.00
5. Брикович Люба	$ 25.00
6. Волянський Олег	$ 25.00
7. Карапінка Орися	$ 25.00
8. Дудра Михайло і Дарія	$ 25.00
9. Цапар Дарія	$ 25.00
10. Гнатів Мирослав і Єва	$ 20.00
11. Клюфас Орест і Ксеня	$ 20.00
12. Мацюк Йосиф і Софія	$ 20.00
13. Плескачевський Анатоль і Євгенія	$ 20.00
14. Судчак Орися	$ 20.00
15. Витович Дарія	$ 10.00
16. Волянська Богданна	$ 10.00
17. Денисенко Ольга	$ 10.00
18. Дражевська Любов	$ 10.00
19. Змій Антін	$ 10.00
20. Коровицький Іван	$ 10.00
21. Сенежак Володимир	$ 10.00
22. Хамула Галина	$ 10.00
23. Цяпка Михайло і Омелія	$ 10.00
24. Черешньовський Михайло	$ 5.00
Разом:	$ 425.00

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ моєї Найдорожчої ДРУЖИНИ

бл. п.

АННИ ЗАХАРКІВ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в понеділок, 12 травня 1980 р., о год. 7:30 р.

в українській католицькій церкві

св. Михаїла в Балтімор, Мд.

•

3 цієї нагоди складаю на Український Науковий Інститут в Гарварді 1,000 00 долярів.

Муж — МИХАЙЛО ЗАХАРКІВ

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що 3-го травня 1980 року, на 69-му році життя, по тяжкій недузі, упокоїлась в Бозі

бл. п.

ТЕКЛЯ ГОРОДЕЦЬКА-ШЕВЧЕНКО

народжена у Станиславові, останньо замешкала у Пенсильванії.

ПОХОРОН відбувся 7-го травня 1980 р., з української православної катедри св. Князя Володимира у Філядельфії, Па., на цвинтар Lonkrost, Честер, Па.

Горем прибиті:
опікуни — о. ЙОСИФ КОПЧАК
з дружиною АННОЮ
і донею ТАТЯНОЮ

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

в понеділок, 12 травня 1980 р., о год. 7- веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні, Н. Дж.

відбудуться

НАРАДИ ОКРУГИ

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

Обговорення СОЮЗОВОГО ДНЯ, який відбудеться 24-го СЕРПНЯ 1980 р. в БАВНД БРУКУ, Н. Дж.

До участи в нарадах зобов'язані члени Управи Округи.

Ю. Баранюк, *гол.* — Я. Леськів, *заст. гол.*
Андрій Кейбіда, *секр.* — Вол. Боярський, *касир*

Українсько-Американське Спортове Товариство „ЛЬВІВ", Клівленд, Огайо

повідомляє спортові Товариства, що

ВІДКРИТИЙ ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР ЮНАКІВ за ПЕРШЕНСТВО УСЦАК

відбудеться

в днях 24-25-го травня 1980 р., в Клівленді, Огайо

Спортові Товариства, які бажають брати участь в турнірі, можуть зголоситися **до дня 8-го травня** на адресу:

UASC "LVIV" c/o Ivan Rosul, 2591 Dale Ave., Rocky River, Ohio 44116

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА в ҐЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

влаштовує

в суботу, дня 17-го травня 1980 р., в залі Оселі УБС „Верховина"

ВЕЛИКУ ВЕСНЯНУ ЗАБАВУ

Увесь дохід із забави призначений на видання 4-го твору поета і письменника, мешканця Українського Ґлен Спей,

Проф. ВАСИЛЯ БАРКА, — „СВІДОК"

Грає оркестра **Богдана Гірняка** • *Буфет у заряді* **Управи Оселі**

Початок — год. 9-та веч.

Просимо про чисельну участь, для піддержки благородної цілі.

Вступ на забаву — 5.00 долярів.

Громада Ґлен Спей

Успішне звільнення...

(Закінґення зі стор. 1)

вимагає добро справи. І тепер британська преса та публічна опінія не пробують відгадувати публічно те, що державні чинники намагаються втримати в таємниці. Наприклад, учасники акції були показані в британському телебаченні в масках на лиці і кожен сприймає це, як зовсім нормальне й самозрозуміле явище. Ужита атакуючими зброя є зовсім нового типу, засекречена і для кожного ясно, що саме так повинно бути. Щойно після акції було подано, де учасники її передтим тренували, які були умови й вимоги тренінґу, тощо.

В пертрактаціях з терористами, які консеквентно підкреслювали свою приналежність до арабської меншини в Іраку, англійські чинники, як заявив керівник тих пертрактацій заступник поліційного комісаря Джон Деллов, ні на момент не брали до уваги задоволення їхніх вимог. Навіть тоді, коли напасники обмежилися тільки до вимоги дати їм змогу опустити Англію безкарно, уряд не думав погодитися на це. „З терористами треба боротися, а не потурати їм", — заявили в міністерстві закордонних справ.

Ділимося сумною вісткою, що дня 5-го квітня 1980 року, в Піттсбурґу, Па., упокоївся в Бозі, а дня 8-го квітня 1980 р., був похований

бл. п.

МИХАЙЛО ДЕЦИК

народжений 1892 р. в с. Береги (Самбірщина)

•

Складаємо щиру подяку Усім за участь у похоронах, вислови співчуття і за квіти.

Опечалені:
ОЛЬГА ДЕЦИК-ПОЛЯР з чоловіком
МИХАЙЛО і ВОЛОДИМИР родиною — сини в Україні
Ближча і дальша Родина в Америці

Річні загальні збори 42-го Відділу УНСоюзу в Пассейку

Пассейк, Н.Дж. (Василь Марущак). — В неділю 16-го березня в Українському Народному Домі відбулися загальні збори 42-го Відділу УНСоюзу ім. Т. Шевченка в Пассейку, Н.Дж.

Збори відкрив предсідник товариства Іван Хомко, привітавши присутніх членів і головного організатора УНСоюзу Василя Оріховського.

На голову зборів вибрано Івана Блиху, а на секретарів Ростислава Галабурду і Василя Марущака. Іван Блиха подякував за вибір і приступив до веденя зборів. Однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять патрона т-ва Тараса Шевченка, а відтак хвилинною мовчанкою вшановано померлих членів Відділу.

Протокол з попередніх загальних зборів відчитав секретар Василь Марущак. Протокол прийнято без змін. Відчитано прізвища урядників Відділу з тим, що неприсутні, які не оправдали своєї відсутности, втратили свої урядові пости. Відтак приступлено до звітування.

Першим звітував предсідник т-ва Іван Хомко, він дав обширний звіт діяльности. Пляновані були поїздки на Союзівку і до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сиґі, які не відбулися, бо зголосилося тільки сім членів. Зате Союзовий День окружних комітетів стейту Ню Джерзі був вдалий і ми в нашій Окрузі й Відділі докладали всіх зусиль, щоб імпреза випала якнайкраще.

Заступник предсідника Ростислав Галабурда у звіті подав, що голова Іван Хомко виконував свої обов'язки і не було потреби його заступати, і подякував йому за його роботу. Фінансовий секретар Петро Головачук подав докладний фінансовий звіт і рух членів, звернув увагу на те, що багатьом членам кінчається 20-річне забезпечення і тому Відділ має втрати в членстві, хоча до УНСоюзу приєднано нових 14 членів. Цей набуток все таки не покриває наших втрат, казав фінансовий секретар, і він звернувся до тих членів, яким кінчаються їхні поліси, щоб ставали наново членами УНСоюзу. Фінансові зобов'язання до УНСоюзу Відділ висилав на час.

Далі звітували: касир — Назар Михайлишин; рекордовий секретар — Василь Марущак; опікуни хворих — Анастасія Марущак й Володимир Оліярник; прапорщик — Станислав Коваль; господар — Гарасим Романів і представник до місцевого Відділу УККА, який там заступав і обороняв наші інтереси та був референтом Національного Фонду.

В дискусії над звітами забирали слово Іван Хомко, Микита Юрчинюк і Гарасим Романів. Петро Головачук дав вияснення до заторкнутих у дискусії справ.

Після звітів і короткої дискусії голова контрольної комісії Іван Блиха дав внесок на уділення абсолюторії уступаючій управі, абсолюторію уділено одноголосно. Перед вибором нової управи Іван Блиха привітав і попросив до слова головного організатора Василя Оріховського. Головний організатор привітав присутніх членів і передав привіт Екзекутивного Комітету і попросив вибачення від мгр Уляни Дячук, що не могла прибути, бо мала іншу репрезентацію. В своїм слові Василь Оріховський порушив і дав вияснення до багатьох справ, які в останньому часі заіснували в українській діяспорі. Він дав короткий огляд праці й труднощів, які треба полагоджувати. Головний організатор найбільше присвятив уваги справі організування нових членів, він також вказав, де ще можна здобути нових членів. На закінчення головний організатор звернувся до зборів вибрати заступника-помічника для фінансового секретаря Петра Головачука і побажав дальших успіхів на добро Відділу й УНСоюзу.

З черги приступлено до вибору нової управи, для якої Юліян Котляр подав листу.

Нову управу на 1980 рік вибрано в такому складі: Іван Хомко — предсідник, Ростислав Галабурда — заступник предсідника, Петро Головачук — фінансовий секретар, Іван Блиха — заступник і помічник фінансового секретаря, Назар Михайлишин — касир, Василь Марущак — рекордовий секретар, опікуни хворих: Анастасія Марущак і Володимир Оліярник, прапорщики — Станислав Коваль і Михайло Тижбір, мужі довір'я — Степан Задорожний і Теодор Хомищак, господар — Гарасим Романів; контрольна комісія: Юлія Котляр — голова, Варвара Тижбір і Микита Юрченюк — члени. Представником до місцевого Відділу УККА вибрано Івана Хомка. Перед закінченням зборів Іван Блиха побажав, щоб відсьогодні за рік кожний член управи зорганізував бодай одного нового члена; збори закінчено відспіванням національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Нововибраний предсідник подякував головному організаторові Василеві Оріховському за участь, закликав всіх членів допомагати організувати нових членів і попросив до перекуски, яку приготовили пані А. Марущак, В. Тижбір і Марія Коваль.

СТРАЙКИ ЗАКІНЧИЛИ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ванні масової праці у великих продукційних комплексах. Одним із останніх таких шукань були спроби знайти вихід з „дегуманізації" праці, яку створює конвеєр. Робітник на конвеєрі стає додатком до нього, виконуючи механічно обмежену кількість рухів, що не вимагає ні його ініціятиви, ні винахідливости. Зчасом він стає неначе роботом. Були ще й інші відтинки, на яких шведи були новаторами.

Усе це названо „шведським моделем". 30-го квітня цей модель лопнув, коли робітники в деяких промислах відмовилися прийняти компромісову формулу нового контракту між профспілками і підприємцями. Робітничі профспілки вимагали підвишки 11,3 відсотка, підприємці давали 2 відсотки,держава запропонувала 2,3 відсотка. Після виходу на страйк робітників, підприємці відповіли закриттям фабрик, а тоді профспілки масовим, майже генеральним страйком.

Станули заводи важкої і легкої індустрії, металюргія, фабрики машин і авт, транспорт і т. д. Преса, яка покищо появляється у зменшеному обсязі, іронічно підкреслює, що працюють тільки „фризієри, комінярі, музиканти і агенти... забезпеченевих компаній". Швеція, мабуть, входить у новий промисловий період.

ВАЖКЕ ЗАВДАННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

вони 8 годин денно, а тільки по суботам і неділям довше. Беручи місячно: вони слухають і говорять 240 годин англійською мовою, а лише 60-90 годин українською мовою. Річна пропорція виносить 4:1. Це про мову, а в інших ділянках як читання, музика, спорт, забави, пропорція буде куди нижча в некористь української спадщини.

Одначе найгірша представляється справа в ділянці задержання українських імен і прізвищ. Про це навіть ніхто не говорить — соромляться. Ми практикуємо добровільний геноцид, уподібнюючи наші наші родові прізвища до англосакських прізвищ, а таких, на жаль, є майже половина 48 відсотків. Це робиться різними способами, а найбільше фонетичною подібністю, приймаючи беззастережно популярну, а не інтернаціональну транскрипцію. (Для тих, що не розуміють про що мова, та щоб нікого не вразити, я подаю моє власне прізвище в двох транскрипціях: міжнародній, що її вживаю: Bojcun і англізований — Boy-sun, що інші роблять. Перше остане назавжди українським, а друге стане англосакським). Подібно наш рак (Рак) стає скалою (Rock), славний Романишин — Рома-нейшен!

В Україні діється те саме, як це висміває невідомий поет у своїй знаменитій сатирі про русифікацію:

Хай Оксана Ксенією стане,
А Петренко хай буде Петровим...
Не гайнуйте ж часу, громадяни,
Забувайте свій рід і мови!

Ми можемо це перефразувати і вийде точнісінько наша еміґрантська дійсність:

Хай Оксана Сузанною стане,
А Григоренко хай буде Ґреґорі.
Не гайнуйте ж часу, еміґранти,
Убивайте свій рід і мову!

Скільки нещасних матерів переживає сьогодні трагедію відчуження своїх синів і доньок і тут, і там? Діти — найбільший скарб, єдина надія, розпливаються в чужому морі.

Там в Україні їх змушують терором ставати совєтською людиною, але тут, у вільній Америці, ніхто не карає нас за те, коли вживаємо рідної мови, не наказує нам зміняти наших імен і прізвищ. А чому це робимо? Навіщо?

Сьогодні всі етнічні групи мають змогу плекати свою мову, свої звичаї, свої традиції, задержувати свої оригінальні імена і прізвища. Нам треба хотіти задержати свою національну ідентичність, хіба ж і мурини не шукають свого коріння. Тож не відрубуймо нашого коріння, щоб наші нащадки не стали безбатченками, бо може колись ваш внук, чи правнук буде президентом, якже ж він знайде своє генеалогічне дерево?

Людина живе лише поколіннями
Століттями живе її рід,
Тож не руїнуймо імення,
Яке гордо носив наш прадід!

Тому, матері, нашим святим обов'язком у найближчому часі — це різке протиставлення американізації прізвищ. Навчайте дітей, щоб вони пам'ятали, „чиї сини, яких батьків", бо це важливіше ніж сама мова. Просіть ваших синів, у цей 1980 рік — День Матері, щоб вони не зміняли своїх прізвищ, щоб не стати безбатченками. І моліть Бога, щоб дав їм снагу і силу: „чужого научатись, але свого не цуратись".

Українське Патріярхальне Товариство
Відділ в Нюарку-Ірвінґтоні, Н. Дж.

повідомляє:

НА КОЛЯДУ 1979-1980 НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ТОВАРИСТВА СВЯТА СОФІЯ

зложили:

По 100.00 дол. — д-р Кравчук Роман, д-р Кузьмак Любомир, д-р Ярош Іван і Александра.

По 50.00 дол. — Воловодюк В. і К., Гайдучок В. і Л., д-р Гук Стефанія, Завицький Мирослав, д-р Кисілевський Роман, Псуй В. А., Худьо Б. Б., д-р Явний Любомир, Яськів А. Р.

По 40.00 дол. — Луків Іван, д-р Шеґедин Тарас.

По 30.00 дол. — Васічко В., д-р Ворох Стефан, Коленський Лев, Руди Степан, Сиґіда О., Стефанів, д-р Терлецька.

По 25.00 дол. — Белендюк М. і Л., інж. Вігун Ярослав, Гнатів Василь, Ґоль А. і Н., Єднака Л., Канюка Роман, Курилко Л. і Д., Кухта Роман, Ориняк І. і С., Смаль Александер, Стецишин Андрій, Стебельський М., Ткач Яр., Томоруґ М. і Я., Ходновські М. і Н., Яворський М.

По 20.00 дол. — Андрушків Осип і Софія, Говерля, Гнатів В., Галібей Л. і Р., Данилюк Лідія В., Каранович В. і О., Кріль В., Кух В. і Н., Лазірко О., Лапичак Люба, Лапичак Роман, Ліщинський Дам'ян, Мазяр, Мельник Петро, Понось Т., Петровський П. і А., Рокетскі Теофіль, Саламаха Євген, Семенюк, Смук Петро, Сенежак Володимир, Турянські Я. і Т., Тимків Зенон, Тершаковець Василь, Таланчук Стефанія, Чайковський Володимир, Ярош Александер, Яворська І. Я., Яворський Віктор і Іванна.

По 15.00 дол. — Голинський О., Зєлик Дарія і Ігор, Клюфас Іван, Козак Н. і Н., Кордуба Дамян і Хризанта, Мостова Д., Потежний Володимир, Семанишин М., Суховерський Омелян, Солодчук Дмитро.

По 10.00 дол. — Клебан Теофіль, Черниківська Т., Яблонський Петро, Івасечко А., Басняк Н., Коренець Г., Масник С., Настюк Іван, Кейбіда Андрій і Геня, проф. Чировський М., Нагірний В., Бартошек І., Ратич Євгенія, Стоцко М., Козюпа Михайло і Анна, Іванчук Надія, Яремкевич Юра, Гординський Адам, Загайкевич Роман, Рудзінський Л., Ірас Франк і Анна, Українські Ю. і М., Богацький В., Стефуришин Іван, Ольшанівський Ігор, Попович, Перейма Євген, Цинайко В., Василів Василь, Яремко Мих. і Іванна, Парубчак Д. і Л., проф. Грицай, Беднарський Денис, Демчук Юлія, Тимкевич Антін, Андріюк А., Паневник Василь, Фризюк Петро, Кальба Павло, Голінатий Лев, Богданський Петро, Іванчук Г., Білозор Анна, Підлузька Олена, Кизима Микола, Луків Ігор і Оля, Цюрпіта В. Цюняк, Лисинецька І., Стецьків Микола, Яремко М., Мілянич Ростислав, Турянський Іван, Кріль Василь, Литвин, Боярський Володимир, Борис Микола, Миськів О., Сташків Осип, Ніщот Д., Юркевич В. і М., Стадник Ярослав, Хамуляк Іван Є., Коваль Іванна, Савойка Любов, Шаркевич М. А., Бойко Р. і О., Українська Ернестина, Тритяк Оксана, Мицьо Віра, Вортник Ю., Дзедзик А. і І., Вашляк, Дудишин М. А., Марущак, Марків Д., Голубець Христя, Дурбак Марія, Закамарок С., Завісляк І.

По 5.00 дол. — мґр Рак Ярослав, Бренич Євген і Стефанія, Голубоски, Кормило М., Падковська О., Вурак З., Кочержук Ірена, Федоровський С., Феденишин А., Пиндус Роман Ярослав, Гречак, Бобеляк Дмитро, Глиниця Г., Пащак С., Мельник Йосиф, Загайкевич М., Скала Ігор, Балабан Володимир, Ґолебскі, Гринюк М., Плешкан Михайло, Котляр І., Лемеґа В. М., Ющак І., Козира П., Музика П., Масіборський П., Кутянська М., Мандрусяк З., Глемба І., Ілемські І. і Є., Чех Д., Бодневич Я., Гудзій Андрій, Плакида Марія, Лебедь, Якимів М., Рій П.

3.00 дол. — Турчок Люба.

По 2.00 дол. — Богдан Ів., Колісник Павло Слободян.

ДОДАТКОВІ ПОЖЕРТВИ НА ПАТРІЯРШИЙ ФОНД ТОВАРИСТВА СВЯТА СОФІЯ

зложили у 1980 р.:

100.00 дол. — Кредитівка „Самопоміч".

По 50.00 дол. — УНСоюз Відділ ч. 76, Охримович О. і Ю.

По 25.00 дол. — Васічко Володимир, Дубас Анна, Мостовий Орест.

Українське Патріярхальне Товариство — Відділ в Нюарку-Ірвінґтоні і Комісія Патріяршого Фонду Товариства Свята Софія щиро дякують усім Вельмишановним Збірщикам і Жертводавцям.

Датки на Патріярший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків, або висилати на адресу:
St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund, 7911 Whitewood Rd., Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку — IRS No. 23-743-80645

СУМНІ РОКОВИНИ

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Совєтської Росії та „Радянської України", був свідоцтвом „політичного лицемірства". Про договір з Української Народною Республікою у Варшаві забуто. Польський уряд поставився нелюдським способом до козаків і старшин Армії Української Народної Республіки, що після відступу на Захід в листопаді 1920 року були інтерновані в польських таборах.

Мав я зустріч з полковником польської армії в Лондоні 1956 року. Він був родом з України. Згадавши події 1919-1920 року він гірким словом засудив тодішню політику Варшави:

„Та коли б ми тоді з українцями пішли разом проти большевицької Москви, то була б вільна Україна і була б вільна Польща, і не було б Другої світової війни"! В голосі польського патріота чути було гнів і жаль...

Після Ризького Трактату совєтська Росія зміцнила своє військо і стала „Дамокловим мечем", постійною загрозою для Польщі. Уже 1922 року підписаний політичний союз між Москвою й Берліном у Рапалло. Цей договір дав можливість німецькій армії розвивати воєнну техніку в Росії, поза контролем держав Антанти. Засліплені успіхами в закордонній політиці, польські уряди не спромоглися створити для громадян іншої національности терпимі умови життя культурного й господарського. Це давало ґрунт для комуністичної пропаґанди. Таким чином, польська політика, крім ворогів-сусідів, нажила собі й ворогів внутрішніх. В вересні 1939 року прийшла тяжка година для Польщі. Агресія диктаторів-союзників — Сталіна й Гітлера принесла криваву руїну для Польщі і для інших народів, бо з того почалася Друга світова війна. Давні помилки принесли свої згубні наслідки.

СУСТА ВЛАШТОВУЄ ЗАБАВУ

Соммервіл, Н.Дж. — Союз Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) влаштовує забаву, яка відбудеться в суботу, 10-го травня, у Голідей Інн при шляху ч. 22 у Соммервілл, Н.Дж. початок забави о год. 8:30 увечері. До танців приграватиме оркестра „Іскра". Квитки вступу — 7 дол., для студентів — 5 дол.

У ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ ВІДБУДЕТЬСЯ ЛІТЕРАТУРНИЙ СЕМІНАР

Ню Йорк, Н.Й. — Із Літературно-Мистецького Клюбу інформують, що в п'ятницю, 9-го травня ц.р., в 7:30 год. вечора, тут у приміщенні цього Клюбу, при 136 Друга евеню, відбудеться Літературний семінар на тему: „Незнаний український геній — клясик японської літератури.

У цьому семінарі, керівником якого є д-р Ігор Гурин, візьмуть участь: Леся Галій, Мар'яна Гурин, Ксеня Йовик та Ліда Чорна.